

[Christiani.]

tre Grunde. Den ene var, at han syntes, Tiden paa mange Maader var saa alvorlig, at vi burde kunne finde andre Ting at tale om end netop en ny Grundlov og eventuelt et nyt Valg. Dernæst var han særdeles betænkelig ved i hvert Fald under de nuværende Forhold at lade de ganske unge fra 23 til 25 Aars Alderen faa Indflydelse paa Rigsdagens Sammensætning. Deres Deltagelse vilde efter hans Mening betyde en forholdsvis stærkere Tilgang til de nye Partier repræsenterende de af det ærede Medlem Hr. Hartvig Frisch forleden omtalte Diktatorsystemer, og dette maatte betragtes som lidet ønskeligt med Henblik paa en rolig Udvikling. Endelig maatte han nære sine stærke Tvivl med Hensyn til Bestemmeligheden af at bevare et Tokammer-system, men hvis et saadants Bevarelse var ønskeligt, da maatte Forudsætningen udtrykkeligt være den, at de to Kamre kunde have en forskellig politisk Indstilling. Dette var imidlertid umuligt efter Regeringens Forslag, hvorefter det ene Ting var en simpel Kopi af det andet og derfor fuldkommen overflødig.

Jeg tror, at det er saadanne enkle Betragtninger, som den store Befolkning gør sig i Dag, og jeg kan derfor godt forstaa, at der er en betydelig Ængstelse, Nervøsitet og til Tider Mistænksomhed mellem de forskellige Medlemmer af Grundlovstrekantens Partier med Hensyn til Forbundsfællernes større eller mindre Iver for at opnaa, at den forelagte Grundlov bliver til Virkelighed.

Naar min gamle Ven og Kollega det ærede Medlem Hr. Korsgaard forleden fremsatte sine bitre Betragtninger i saa Henseende, synes jeg derfor, der er al mulig Anledning til at føle Sympati for ham. Ganske vist sagde den højtærede Statsminister forleden, at Socialdemokratiet naturligvis vilde gøre alt, hvad det formaaede, for at faa Folk ud at stemme den 23. Maj, men, tilføjede Statsministeren, Socialdemokraterne er jo ikke Automater; det er ikke saadan, at jeg eller nogen anden har Kommandoen over dem. Vi kan ikke bestemme, hvorledes de som frie Borgere vil træffe deres Afgørelse i denne saa lidt som i andre Sager.

Jeg synes derfor ikke, at man skal have alt for travlt med allerede nu at beskæftige sig med, hvad der skal ske, naar Grundloven er vedtaget. Med Henvisning til, hvad jeg lige har udtalt i saa Henseende, maa jeg uden at være Spaamand have Lov til at mene, at en saadan Vedtagelse ikke vil finde Sted. Der er visse Ting, som er saa naturstridige, at selv om de anbefales af

nok saa mange Fortalere, lader de sig ikke gennemføre, og hertil hører efter min Mening, som Forholdene ligger i Dag, det af Regeringen fremsatte Grundlovsforslag.

Det ærede Medlem Hr. Christmas Møller kunde saaledes, synes jeg, godt have sparet sig sit Forslag om at indsætte Ministre fra de to store Partier, som nu er uden for Regeringen, til at vaage over vor nationale Samvittighed i Tidsrummet mellem den forventlige Grundlovsvedtagelse og den nye Rigsdags deraf følgende Valg. Og selv om det nu skulde gaa saa galt, hvad jeg aldeles ikke tror, at Grundloven bliver vedtaget, saa har mit Partis Formand, det ærede Medlem Hr. Brorsen, henvist til, at Regeringen fra saa mange Sider er gjort opmærksom paa det store Ansvar, der hviler paa den i Dag — og helt blind kan den heller ikke selv være —, at det maa antages, at den ogsaa uden de omtalte Ministre, der ikke politisk vilde tilhøre Regeringen, vilde kende sin Pligt og handle derefter, idet alle nødvendige Drøftelser med de andre Partier som paavist kan foregaa i det nedsatte 21 Mands Udvalg.

Naar nu Repræsentanten for Retsstatspartiet, det ærede Medlem Hr. Gregeresen, mener, at Venstres Stilling derefter er blevet den at holde Vagt om det socialradikale Flertal i Landstinget, vil jeg dertil sige, som det ogsaa er fremhævet af mit Partis Formand, at heller ikke jeg er saa bange for den politiske Situation, som skal indtræffe for Venstre, hvis Grundlovsforslaget forkastes. Jeg tror, at det vil være muligt herefter og efter det stedfundne Folketingsvalg at komme paa en fornuftig Talefod med Regeringen, saaledes at der inden for Rigsdagen kan blive Samling om Løsning af Tidens store Spørgsmaal, og her vil jeg navnlig nævne de tre: Tilpasning af vort nationale Beredskab efter de til enhver Tid gældende Forhold, hvori der jo ogsaa ligger et ikke uvæsentligt arbejdsbeskæftigende Moment, dernæst i øvrigt Bekæmpelse af den stadigt vedvarende, alt for store og helt beskæmmende Arbejdsløshed og endelig Fremskaffelse af saadanne almindelige ligelige Vilkaar for vort Erhvervsliv, at Landbruget atter kan blive rentabelt.

Det har været Regeringens store Misforstaaelse, at vort Lands Økonomi kunde ordnes og Arbejdsløsheden overvindes, naar blot Hjemmeindustrien var beskæftiget. Hvis man tænker paa, at der i de børsnoterede store Selskaber, som vi læser om hver Dag i Bladene, kun er interesseret ca. 600 Mill. Kr., medens der i Landbruget er